

ТЕМА 22:**АНАЛИЗ НА ЛИКВИДНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО**

Показателите за ликвидност характеризират активно-пасивни отношения в баланса на предприятието. Те показват каква е способността на предприятието да изплаща текущите си задължения с краткотрайни активи или с пари. В групата на краткотрайните активи не се включват разходите за бъдещи периоди.

Текущите задължения са равни на сумата на краткосрочните пасиви и на подлежащите на изплащане суми от дългосрочните пасиви.

Общата методика за анализ на финансовата стабилност съответства на следния набор от показатели, чиито принципни модели за факторен анализ са следните:

I. Коефициент на обща ликвидност

$$\text{КОЛ} = \frac{\text{КА}}{\text{КП}}$$

1. Коефициент на обща ликвидност от предходната година

$$\text{КОЛ}_{\text{пг}} = \frac{\text{КА}_{\text{пг}}}{\text{КП}_{\text{пг}}}$$

където:

КА_{пг} - краткотрайните активи от предходната година /Раздел В на баланса:
Краткотрайни активи минус гр.V Разходи за бъдещи периоди / .

КП_{пг} - краткосрочните пасиви от предходната година /гр.I от раздел В на баланса:
Краткосрочни задължения плюс предстоящата за изплащане през предходната година сума за погасяване на гр. / Дългоср. задължения от раздел "Б". Дългосрочни пасиви

2. Условен коефициент на обща ликвидност

$$\text{КОЛ}_{\text{усл}} = \frac{\text{КА}_{\text{тг}}}{\text{КП}_{\text{пг}}}$$

3. Коефициент на обща ликвидност от текущата година

$$\text{КОЛ}_{\text{тг}} = \frac{\text{КА}_{\text{тг}}}{\text{КП}_{\text{тг}}}$$

4. Абсолютно изменение на коефициента на обща ликвидност през текущата спрямо предходната година

$$\pm \text{АКОЛ} = \text{КОЛ}_{\text{тг}} - \text{КОЛ}_{\text{пг}}$$

5. Влияние на промените във величината на краткотрайните активи върху абсолютното изменение на коефициента на обща ликвидност

$$\text{ВЛКА} = \text{КОЛ}_{\text{усл}} - \text{КОЛ}_{\text{пг}}$$

6. Влияние на промените във величината на краткосрочните пасиви върху абсолютното изменение на коефициента на обща ликвидност

$$\text{ВЛКП} = \text{КОЛ}_{\text{тг}} - \text{КОЛ}_{\text{усл}}$$

7. Комплексно влияние на факторите върху абсолютното изменение на коефициента на обща ликвидност

$$\text{КВЛ} = \pm \text{ВЛКА} \pm \text{ВЛКП}$$

Показатели	Номер на реда	Значение
I. Изходни данни от счетоводния баланс		
1. Краткотрайни активи		
а/ от предходната година	01	91 847 лв.
б/ от текущата година	02	114 644 лв.
2. Разходи за бъдещи периоди		
а/ от предходната година	03	300 лв.
б/ от текущата година	04	272 лв.
3. Краткотрайни активи без разходи за бъдещи периоди		
а/ от предходната година (01 - 03)	05	91 547 лв.
б/ от текущата година (02 - 04)	06	114 372 лв.
4. Краткосрочни задължения		
а/ от предходната година	07	59 943 лв.
б/ от текущата година	08	95 814 лв.
II. Финансово-счетоводен анализ на Коефициента на обща ликвидност		
1. Коефициент на обща ликвидност		
а/ от предходната година (05 : 07)	09	1,53
б/ условен коефициент (06 : 07)	10	1,91
в/ от текущата година (06 : 08)	11	1,19
2. Абсолютно изменение на КОЛ (11 - 09)	12	-0,33
3. Факторен анализ		
а/ промени в краткотрайните активи (10 - 09)	13	0,38
б/ промени в краткосрочни задължения (11 - 10)	14	-0,71
в/ комплексно влияние на факторите (13 + 14)	15	-0,33

Данните показват, че коефициентът на обща ликвидност е намалял с 0,33. Увеличението на краткосрочните задължения влияе върху общата ликвидност (- 0,71). Ако се елиминира влиянието на краткосрочните задължения, коефициентът на обща ликвидност би се увеличил (+ 0,38).

Посредством аналогичен модел за факторен анализ може да се анализира коефициентът на абсолютна ликвидност

II. Коефициент на абсолютна ликвидност

$$\text{КАЛ} = \frac{\text{ПС}}{\text{КЗ}}$$

където:

ПС - парични средства (гр. IV от раздел В на баланса: Парични средства)

КЗ - краткосрочни задължения /гр. I от раздел "В" на баланса: краткосрочни задължения + предстоящата за изплащане през предходната година сума за погасяване на гр. I Дългосрочни задължения от раздел Б. Дългосрочни пасиви

1. Коефициент на абсолютна ликвидност от предходната година

$$\text{КАЛ}_{\text{пг}} = \frac{\text{ПС}_{\text{пг}}}{\text{КЗ}_{\text{пг}}}$$

2. Условен коефициент на абсолютна ликвидност

$$\text{КАЛ усл} = \frac{\text{ПС}_{\text{тг}}}{\text{КЗ}_{\text{пг}}}$$

3. Коефициент на абсолютна ликвидност от текущата година

$$\text{КАЛ тг} = \frac{\text{ПС}_{\text{тг}}}{\text{КЗ}_{\text{тг}}}$$

Показатели	Номер на реда	Значение
I. Изходни данни от счетоводния баланс за финансово-счетоводен анализ на КАЛ		
1. Парични средства		
а/ от предходната година	01	17 119 лв.
б/ от текущата година	02	18 616 лв.
2. Краткосрочни задължения		
а/ от предходната година	03	62 043 лв.
б/ от текущата година	04	95 814 лв.
II. Финансово-счетоводен анализ на коефициента на абсолютна ликвидност		
1. Коефициент на абсолютна ликвидност		
а/ от предходната година (01 : 03)	05	0,276
б/ условен коефициент (02 : 03)	06	0,300
в/ от текущата година (02 : 04)	07	0,194
2. Абсолютно изменение на коефициента абсолютна ликвидност (07 - 05)	08	-0,082
3. Факторен анализ		
а/ промени в паричните средства (06 - 05)	09	0,024
б/ промени в краткосрочните задължения (07 - 06)	10	-0,106
в/ комплексно влияние на факторите (09 + 10)	11	-0,082

От таблицата става ясно, че коефициентът на абсолютна ликвидност се е намалил с 0,082. Намалението на коефициента се обуславя от влиянието в промените на паричните средства (+ 0,024) и на промените в краткосрочните задължения (- 0,106).

Коефициентът на бърза ликвидност и коефициентът на незабавна ликвидност се анализират с помощта на следния модел за факторен анализ:

III. Коефициент на бърза ликвидност

$$\text{КБЛ} = \frac{\text{КВЗ} + \text{КИНВ} + \text{ПС}}{\text{КЗ}}$$

където:

КВЗ - краткосрочни вземания

КИНВ - краткосрочни инвестиции

ПС - парични средства

КЗ - краткосрочни задължения

за предходната година:

$$\text{КБЛ}_{\text{пг}} = \frac{17\,119 \text{ лв}}{59\,943 \text{ лв}} = 0,29$$

за текущата година:

$$\text{КБЛ}_{\text{тг}} = \frac{18\,616 \text{ лв}}{95\,814 \text{ лв}} = 0,19$$

IV. Коефициент на незабавна ликвидност

КНЛ	=	$\frac{\text{КВЗ} + \text{ПС}}{\text{ТЗ}}$
-----	---	--

където:

КВЗ - краткосрочни вземания

ПС - парични средства

ТЗ - текущи задължения

Показатели	Номер на реда	Значение
I. Изходни данни от счетоводния баланс		
1. Парични средства		
а/ предходна година	01	17 119 лв.
б/ от текущата година	02	18 616 лв.
2. Краткосрочни вземания		
а/ от предходната година	03	36 628 лв.
б/ от текущата година	04	52 601 лв.
3. Текущи задължения		
а/ от предходната година	05	62 043 лв.
б/ от текущата година	06	95 814 лв.
II. Финансово-счетоводен анализ на коефициента на незабавна ликвидност		
1. Коефициент на незабавна ликвидност		
а/ от предходната година (01 + 03) : 05	07	0,866
б/ условен коефициент I (02 + 03) : 05	08	0,890
в/ условен коефициент II (02 + 04) : 05	09	1,148
г/ от текущата година (02 + 04) : 06	10	0,743
2. Абсолютно изменение на КНЛ (10 - 07)	11	-0,123
3. Факторен анализ		
а/ промени в паричните средства (08 - 07)	12	0,024
б/ промени в краткосрочните вземания (09 - 08)	13	0,257
в/ промени в текущите задължения (10 - 09)	14	-0,405
г/ комплексно влияние на факторите (12 +13+14)	15	-0,123

Коефициентът на незабавна ликвидност намалява с 0,13. Намалението се обуславя от промените в паричните средства и краткосрочните вземания. Има известни проблеми с ликвидността на разглежданото предприятие.